

Nurmijärven kunta, Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus vuodelta 2021

Sisällysluettelo

1.	Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus	2
2.	Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
3.	Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely ja toimenpiteet.....	5
4.	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	5
4.1	Sosiaali- ja terveyspalvelujen tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	6
4.2	Konsernipalveluiden tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	6
4.3	Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	14
4.4	Ympäristötoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	18
4.5	Nurmijärven veden tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	24
4.6	Aleksia liikelaitoksen tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	26
5.	Investointien toteutuminen.....	29
6.	Arvioinnin painopistealueisiin liittyvät ja muut havainnot.....	30
7.	Henkilöstö	33
8.	Kuntakonserni	34
9.	Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle.....	36

NURMIJÄRVEN VALTUUSTOLLE ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2021

1. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Vuoden 2021 tilinpäätös on valmistunut arvioitavaksi. Vuosi piti sisällään monta muutostilannetta ja osavuosikatsausten muuttujaa. Covid-19 virus ja sen seurannaisvaikutukset olivat läsnä koko talousarviovuoden. Tilanne epidemian kanssa jatkuu edelleen. Rajoitukset, karanteenit, etätyöt ja muutokset eri muodoissaan olivat vallitsevia. Henkilöstö ja kuntaorganisaatio selvisivät vuodesta kiitoksen arvoisesti.

Talousarviovuosi 2021 oli myös vaalivuosi. Kuntavaaleja siirrettiin epidemian vuoksi huhtikuulta kesäkuulle. Uusi valittu valtuusto aloitti toimintansa 1.8.2021. Valtakunnallinen sote-uudistus valmistui. Muodostui hyvinvointialueet ja aluevaaleihin valmistautuminen lähti liikkeelle. Vaali suoritettiin tammikuussa 2022 ja samalla käynnistyi viimeinen Keusoten jäsenkuntia taloudellisesti sitova toimintavuosi. On mielenkiintoista nähdä miten Keusote omalla toiminnallaan pystyy hoitamaan koronan aikana syntyneen hoitovelan ja pitämään toiminnat yllä taloudellisesti. Hyvinvointialueen toiminta alkaa varsinaisesti 1.1.2023.

Nurmijärven vuoden 2021 talousarvio oli lähtökohtaisesti alijäämäinen. Vuoden edetessä osavuosikatsauksissa talouden tunnusluvut synkkenivät ja alijäämä syveni. Kustannuspaineet kasvoivat niin oman toiminnan kuin valtion toimesta tulleiden maksumuutosten kautta.

Loppuvuodesta koettiin myönteisiä muutoksia. Valtion myöntämät merkittävät Covid-19 tuet ja maakauppojen toteutumat käänsivät talouden ylijäämäiseksi. Kunnan omat toimet, kuten investointien siirrot, edistivät myös lopputulosta. Saavutettiin 16,8 milj. euron ylijäämäinen tulos. Uutta lainaa otettiin 10,5 milj. euroa. Valtuustossa keskustelua aiheuttaneella NUUKA-ohjelmalla oli myös oma osansa tulokseen. Tämän tyyppiselle toiminnalle on tarvetta jatkosakin.

Investointien määrärahoja siirtyi vuodelle 2022. Hyvinvointialuetoimintaan siirryttäessä tulee muistaa verotuksen muutoksen vaikutus. Nykytiedon mukaan siirtymän vaikutus kunnan veroprosenttiin olisi 12,64 %, jolloin kunnan omaan toimintaan jää aiempaa vähemmän verotuloja.

Talouden hyvästä tuloksesta huolimatta ei tule unohtaa mitalin toista puolta. Nouseva inflaatio ja rahoitukseen tulevat korkomuutokset vaikuttavat kunnan talouden liikkumatilaan. Myönteisten vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten kautta on voitu tehdä investointivaroja tuleviin kouluhankkeisiin koskien Kirkonkylää ja Klaukkalaa.

Nurmijärven kunta sai hyvin markkinoitua ja myytyä vuonna 2021 rakennuspaikkoja eri toimijoille. Nyt alkaneen valtuustokauden alussa tonttivaranto on melko hyvä, lukuun ottamatta

teollisuusrakennuspaikkoja. Rakennuspaikat jakaantuivat kuitenkin epätasaisesti eri taajamien välillä. Vuoden 2021 maanhankinta määrärahavarauksesta jäi käyttämättä 1,672 milj. euroa. Maanhankintaan tulee kiinnittää huomiota, sillä kaavoitus ja muut toimet ottavat aikaa ennen kuin hankittu alue on jalostettu edelleen käytettäväksi.

Elinvoimapaalveluiden kohdalla huomiota kiinnitti Kelalle suoritetun työmarkkinatuen maksun suuruus 2 540 576 euroa, johon Covid-19 pandemialla on ollut merkittävä vaikutus. Jatkossa toivoisi yhteistyötä eri toimijoiden kesken, jotta Kelalle suoritettua maksuosuutta voitaisiin pienentää.

Julkinen liikenne joutui myös pandemian vaikutuksen kouriin. Nyt kun tilanne näyttää selkiintymisen merkkejä matkustajamäärien kasvun suhteen, tulee myös tarve parantaa sisäisen liikenteen tarjontaa. Iltaharrastukset ja niiden saatavuus nojaa merkittävästi perheiden omien autojen varaan.

Henkilöstökertomuskatsaus Nurmijärven kunnan toiminnasta henkilöstön suuntaan tuo julki toiminta-alueet, joissa kuntaorganisaation on kehitettävä omaa toimintaansa. Lisäksi katsaus tuo esille alueet, joissa on vaikeuksia saada palkattua osaavaa henkilökuntaa. Tästä on seurauksena hankkeiden myöhästymistä ja ongelmia palvelutuotannon ylläpitoon. Henkilöstökertomus on samoissa linjoissa valtakunnallisen tilanteen kanssa. Vallitseva tosiasia on, että ikäluokat pienevät ja suurempi osa siirtyy pois työelämästä. Samalla kilpailu työvoimasta kiristyy. Kuntatyönantajan tulee pitää huolta hyvästä maineestaan ja huolehtia työvoiman pysyvyydestä. Meneillään oleva TES-tilanne tuo myös oman haasteensa.

Tarkastuslautakunnan puolesta kiitän sekä luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita että tilintarkastusyhteisö KPMG:tä hyvästä yhteistyöstä.

Hannu Toikkanen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. Tarkastuslautakunnan toiminta

Valtuuston toimikaudekseen valitsema tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 121 ja 125 §:n nojalla kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta. Lautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä toimikaudella 2021–2025.

Hannu Toikkanen, pj.	Petteri Pavas
Jukka Anttila, vpj.	Otto Suhonen
Pinja Alanne	Marina Virkunen
Tiina Halonen	Zebider Wirman
Tuulia Paulanto	Taru Mansnérus
Jari Salminen	Vesa Pyy
Suominen Osmo	Erkki Rantanen

Valtuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Mikko Luoma, joka on toiminut myös tarkastuslautakunnan sihteerinä. Tarkastuslautakunta kokoontui arviointivuonna 2021 9 kertaa.

Kunnan toimintojen arviointia suoritettiin seuraamalla toimielinten päätöksentekoa ja kuulemalla kunnanjohtajaa, talousjohtajaa, hallintojohtajaa ja toimialojen johtavia viranhaltijoita sekä muita vastuuhenkilöitä.

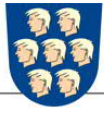
Lautakunnan vuoden 2021 työohjelman mukaan arvioinnin painopistealueeksi asetettiin:

- Talouden seuranta ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisen arviointi ja tuottavuuden parantaminen (toimialoittain)
- Omistaja- ja konserniohjaus ml. Keusote
- Sosiaali- ja terveystoimialan strategian toteutuminen
- Viestintäasiat
- Koulu- ja palveluverkko
- Kunnan hankintojen järjestäminen, hankintastrategia, sivistystoimen hankinnat
- Investoinnit: koko kunta, kunnallistekniikka, tieverkko, valtion ja kunnan yhteishankkeet

Tilintarkastaja on esitellyt lautakunnalle tilikauden tilintarkastussuunnitelman, puolivuosisraportin ja loppuraportin sekä antanut tilintarkastuskertomuksen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista arvioidessaan tarkastuslautakunnalla oli käytettävissään vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma 2021–2023, vuoden 2021 tilinpäätös, henkilöstökertomus, tilintarkastajan raportit tilintarkastuksen toteutumisesta, toimielinten pöytäkirjat sekä muut selvitykset ja raportit.

Valtuuston asettamat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat ensisijaisia arviointikriteerejä. Sitovat tavoitteet on koottu tilinpäätöksen toimintakertomuksessa taulukkoon, jonka avulla tarkastuslautakunta arvioi tavoitteiden toteutumisen lisäksi myös tavoitteiden asettamista ja toteutumisen seuranta.

Tarkastuslautakunnan edellisen vuoden arviointikertomuksessa esittämät johtopäätökset ja suositukset sekä organisaatiolta saadut vastaukset ovat myös seurannan kohteena ja osa arviointikriteeristöä. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon puheenvuorot, jotka on esitetty lautakunnan kokouksissa, kunnan palvelutoiminnasta saadut kokemukset sekä kuntalaisten palautteet.

3. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely ja toimenpiteet

Valtuusto velvoitti 26.5.2021 kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksen ja raportoimaan valtuustolle vuoden 2021 aikana kertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä. Toimielinten ja viranhaltijoiden vastineista on koottu yhteenveto, joka on käsitelty valtuustossa 15.12.2021.

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi toimialojen vastineet lautakunnan havaintoihin ja toteaa, että vastineissa on pääosin asianmukaisesti selvitetty arviointikertomuksessa olevat huomiot ja mahdolliset toimenpiteet. Tarkastuslautakunnan mielestä osassa vastineista ei ole avattu riittävästi tavoitteiden seurantaa, vaan se on jäänyt toimialan käsittelyn varaan.

4. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Nurmijärven kunnan tavoitteet on asetettu, vuosille 2018–2025, laaditun kuntastrategian pohjalta. Nurmijärven kunnan arvoja ovat vastuullisuus, avoimuus, uudistuminen, yhteistyö ja yhteisöllisyys. Kunnan strategiassa on kuusi eri osa-aluetta:

1. Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi
2. Sujuva arki
3. Yritysten kunta
4. Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka
5. Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä
6. Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Strategisten linjausten pohjalta kunnan toiminnalle on asetettu 29 sitovaa tavoitetta.

4.1 Sosiaali- ja terveystalouden tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sosiaali- ja terveystaloudet (1 000 €)	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	0	0	0	1	-1	0 %
Toimintakulut	-128 025	-8 142	-136 193	-124 850	11 344	8 %
Toimintakate	-128 025	-8 142	-136 193	-124 850	11 344	8 %

Vuosi 2021 oli kolmas, ja tällä tietoa toiseksi viimeinen vuosi, kun Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä toimi Nurmijärven kunnan sosiaali- ja terveystalouden tuottajana. Sosiaali- ja terveystalouden alkuperäinen talousarvio oli 1,4 milj. euroa vuoden 2020 tilinpäätöstä matlampi. Sosiaali- ja terveystalouden kustannuksiin sisältyi läpi vuoden huomattavaa epävarmuutta. Edellistä vuotta suurempi kustannusten kasvu oli nähtävillä, mutta esimerkiksi valtion koronatuista ei ollut ennen vuoden loppua varmaa tietoa. Tästä johtuen kolmannessa osavuositarkastuksessa valtuustolle esitettiin 8,1 milj. euron talousarviomuutosta. Välittömiin koronakustannuksiin saatiin Nurmijärven osalta valtionavustusta yhteensä 13,2 milj. euroa ja asukasperusteista yleiskatteista avustusta 0,7 milj. euroa. Keusote haki jäsenkuntien puolesta valtionavustukset ja ne näkyvät vuoden 2021 tilinpäätöksessä pienentyneinä palvelujen ostoina kuntayhtymältä, kun vuoden 2020 tilinpäätöksessä korona-avustukset ohjattiin suoraan kunnille mm. peruspalvelujen valtionosuuksien kautta. Sosiaali- ja terveystaloudet toteutuivat lopulta 11,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Keusoten oman toiminnan osalta nettomenot alittuivat muutetusta talousarviosta noin 10,3 milj. euroa. Keusoten oman analyysin mukaan Nurmijärven kunnan kustannukset ovat kasvaneet vuoden 2021 aikana 7,1 prosenttia, joka tarkoittaa euromääräisesti 9,1 milj. euroa. Vertailusta on poistettu korona-avustukset vertailukelpoisuuden vuoksi. Tietopaketeittain tarkasteltuna menojen kasvu on ollut Nurmijärvellä suurinta vastaanotto-, vammais-, ja kuntoutuspalveluissa. Koronapandemian vaikutukset näkyvät edelleen kustannusnousuna etenkin vastaanottopalveluissa.

4.2 Konsernipalveluiden tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Konsernipalvelut (1 000 €)	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	2 250	0	2 490	2 681	-431	19 %
Toimintakulut	-12 458	-1 446	-13 889	-13 907	-7	0 %
Toimintakate	-10 208	-1 446	-11 650	-11 226	-424	4 %

Konsernipalveluiden toimintakate toteutui noin 420 000 euroa alle muutetun talousarvion. Toimintatuotot toteutuivat 430 000 euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toteutunut toimintakate oli 11 miljoona euroa alijäämäinen, johon oli muutetussa talousarviossa varauduttu.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Yritysten kunta

Tavoite	Matkailutoimialan liiketoiminnan kehittäminen. Toimenpiteitä matkailun kehittämisessä on mm. <ul style="list-style-type: none"> - Alueen yritysten verkostoituminen ja tuotteistamisen tukeminen - Kunnan sisäisen matkailutyön kehittäminen yhteistyössä viestinnän, elinkeinojen, maankäytön, liikuntapalvelujen ja kulttuurin kanssa. - Matkailuviestinnän kehittäminen ja jatkaminen mm. kunnan matkailusivut. - Sääksin alueen brändin kehittäminen - Oppilaitostyön ja matkailuyritysten osaamistarpeiden kartoittaminen
Mittari	Ei asetettu talousarviossa.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Kunnan matkailupotentiaaliselvitys valmistui alkuvuodesta. Matkailuyritysten kanssa on pidetty työpajoja näkyvyyden ja viestinnän kehittämisestä. Matkailussa toimii oma kehittämisryhmä ja tämän lisäksi kunnassa on toteutettu poikkihallinnollisia työpajoja matkailusivuston kirkastamiseksi ja konkreettisten toimenpiteiden sopimiseksi. Matkailuyritykset ja palvelut on koottu kunnan kotisivulle. Sääksin uusi, yritysten kanssa yhdessä koostettu, brändi on julkaistu. Osaamistarpeita kartoitetaan loppuvuoden aikana. Covid -epidemian pitkittyessä rekryointitarpeet ovat yrityksissä vähäisiä.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitteen mukaista toimintaa on toteutettu, mutta tavoitetta ei ole mitaroitu. Tarkastuslautakunta suosittelee harkitsemaan, voisiko strategisen linjauksen alla valmistella muitakin tavoitteita, joiden toteutumisen perusteella voisi arvioida strategisen linjauksen toteutumista.
VASTINE 1	Toimenpiteiden edetessä konkreettisten mittarien asettaminen helpottuu. Jatkossa saadaan lukumääriä mm. Visit Nurmijärvi –sivuston kävi-

	jämääristä sekä matkailupalveluiden myyntialustan käytöstä. Tarkemmista matkailutoimialan kehittämistä seuraavista mittareista päätetään erillisen ohjelmatyön yhteydessä keväällä 2023.
--	--

Strateginen linjaus: Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

Tavoite	Työkykyjohtamisen prosessit arvioidaan ja kehittämistarpeet määritellään yhteistyössä Kevan kanssa. Lisäksi tavoitteena on, että työkyvyttömyyden kustannukset vähenevät vuoteen 2020 nähden (sairauspoissaolot, tapaturmat, työterveyshuollon kustannukset).
Mittari	<ul style="list-style-type: none"> - Työkyvyttömyyden kustannukset (sairauspoissaolot, tapaturmat, työterveyshuollon kustannukset) vähenevät vuoteen 2020 nähden
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<ul style="list-style-type: none"> - Keva 360 -työkykyjohtamisen arviointikysely toteutettiin talvella ja kyselyn johtopäätökset käsiteltiin kunnan johtoryhmässä. Sen jälkeen on valmisteltu jatkotoimia sovittuihin kehittämiskohteisiin. - Työkyvyttömyyden kustannukset ovat arvion mukaan pysyneet samalla tasolla kuin edellisellä vuotena, mikä on, koronapandemia huomioiden, kuitenkin myönteinen asia. - Sairauspoissaoloja kertyi lähes saman verran kuin edellisellä vuotena, 16,8 kalenteripäivää / HTV1 (v.2020: 16,7 kalenteripäivää / HTV). Ilmoitettujen työ- ja työmatkatapaturmien määrä kasvoi selvästi, yhteensä 138 kpl (v. 2020: 106 kpl). - Työterveyshuollon kustannukset olivat sen sijaan selvästi edellisvuotta pienemmät, 784 000 € (v. 2020: 952 000 €).
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui osittain. Sairauspoissaolojen ja ilmoitettujen työ- ja työmatkatapaturmien osalta ei päästy tavoitteeseen, kun taas työterveyshuollon kustannusten osalta tavoitteeseen päästiin. Prosessien osalta ei ole raportoitu tavoitteen toteutumista.

VASTINE 2	Kunnan johtoryhmässä on käsitelty esihenkilöiden ja johdon roolit työkykyjohtamisessa, erilaiset mittarit ja tunnusluvut sekä työkykyjohtaminen osana johtamisen vuosikelloa. Kehittämistyö jatkuu edelleen vuonna 2022.
-----------	--

Tavoite	Itseohjautuvuuden toimintakulttuuria vahvistetaan: pilottityöpaikoilla määritellään, mitä itseohjautuvuus tarkoittaa ja millaiset käytännöt edistävät sitä (henkilöstöohjelman – Ilmiöntekijöiden käsikirja / Osallistuva ja oppiva työyhteisö).
Mittari	Ei asetettu talousarviossa.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	YHES! -yhdessäohjautuvuuden kehittämisprojekti käynnistettiin ja työryhmä valmisteli pilottiryhmien toimintaa. Ryhmien aloitus siirtyi kuitenkin vuodelle 2022 koronaepidemian vuoksi.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitetta ei ole mitraroitu eikä toimialan arviosta ilmene, mitä työryhmä on saanut aikaan pilottiryhmien osalta.
VASTINE 3	Työryhmä valmisteli pilottiryhmien toimintasuunnitelmaa ja työkirjaa. Vaikka pilottiryhmiä ei voitu käynnistää, yhdessäohjautuvuuden toimintakulttuuria on tarkoitettu vahvistaa.

Tavoite	Osaamisen jakamisen ja hyödyntämisen avoimuutta ja näkyvyyttä lisätään ottamalla käyttöön osaamisen ja koulutusten hallinnan järjestelmä (henkilöstöohjelman – Ilmiöntekijöiden käsikirja / Osallistuva ja oppiva työyhteisö).
Mittari	Henkilöstöohjelman – Ilmiöntekijöiden käsikirja / Osallistuva ja oppiva työyhteisö.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Koulutusten hallinnan järjestelmä on käytössä ja sen avulla työntekijä näkee oman koulutushistoriansa ja esimies yksikkönsä tilanteen.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tavoitteeseen liittyvää osaamisen jakamiseen ja hyödyntämisen avoimuuteen ja näkyvyyteen liittyvää raportointia lisättäisiin.
VASTINE 4	Osaamisen kehittämisen näkyväksi tekemistä ja raportointia kehitetään vuoden 2023 aikana.

Strateginen linjaus: Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä

Tavoite	Vuonna 2021 kunta panostaa viestintään ja markkinointiin lisätäkseen kunnan vetovoimaa asuinkuntana, matkailukohteena ja työpaikkana. Vetovoiman vahvistamisen tavoitteena on tukea rekrytointia, tontti-markkinointia ja matkailua.
Mittari	Kävijämäärän kehitys kunnan kotisivuilla (avoimet työpaikat, tonttisivut ja matkailusivut) vrt. 2020/2021
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Tonttimarkkinoinnin tukeminen: Tonttimarkkinoinnin uudistaminen Vanha-Klaukan tonttihaun yhteydessä keväällä 2021. Julkaistu monipuoliset teemasivut, Vanha-Klaukka-blogi, somemainoskampanja, kohdennettu mainoskampanja asuntoa etsiville, printtimainoskampanja. Syksyllä toteutettiin myös Kylänpään vastaavat teemasivut. Tonttisivujen katselumäärät vuonna 2021 olivat 53 000 (vuonna 2020 luku oli 35 000), kasvua 50 %. Lisäksi Vanha-Klaukan katselumäärä oli 2021 yht. 18 500 (0), Kylänpään katselumäärä oli 2021 yht. 1 500 (0).</p> <p>Kunnan matkailumarkkinoinnin edistäminen: Kunta rakensi ja lanseerasi Sääksin alueella brändin Sääksi - Kirkaasti kauneinta Suomessa. Brändi rakennettiin yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Brändille rakennettiin omat kotisivut ja mainoskampanja. Kunnan kesäesite julkaistiin kesäkuussa. Kesäesitteessä hyödynnettiin AR-videotekniikkaa. Kesäesitteen yhteydessä julkaistiin uusi matkailukartta. Matkailualan yrityksille teetettiin kysely matkailun kehittämiseksi. Tuotettu yrityksille brändistä kaksi työpajaa, jossa linjattu yhteinen Sääksi-brändi. Vuoden aikana varauduttiin myös matkailusesonkiin 2022 mm. kuvaamalla video- ja kuvamateriaalia. Matkailusivujen katselumäärä oli vuonna 2021 yht. 38 000 (26 000), kasvua 47 %. Lisäksi Sääksin teemasivujen katselumäärä oli 18 000 (0).</p> <p>Rekrytoinnin tukeminen: Työnantajamielikuvan ydintiimi (myöhemmin Duunitiimi) aloitti toimintansa alkuvuodesta 2021. Työryhmä aloitti kunnan työnantajamielikuvan tone-of-voice määrittelyn ja rekryviestinnän katselumäärä oli 85 000 (92 000), eli katselijamäärä laski 7 %. Vuonna 2021 aloitettiin kunnan rekrysisivujen uudistaminen sekä #ilmiötekijät-kampanjan rakentaminen, kampanja lanseerataan vuonna 2022.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui osittain. Tonttisivujen katselumäärien osalta vertailua kyettiin tekemään vain Kylänpään teemasivujen osalta, jonka kohdalla katselumäärät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 50 %. Samoin matkailusivujen katselumäärät kasvoivat 47 % edellisvuoteen verrattuna.

	<p>Vastaavasti avoimien työpaikkojen osalta ei päästy tavoitteeseen katselumäärien kasvun osalta.</p> <p>Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen lisääkö tavoitteen ja mittarin tavoitetaso saavuttaminen varsinaisen tavoitteen saavuttamista. Esimerkiksi onko laadukkaalla viestinnällä saatu parannettua työnantajamielikuvaa ja näin ollen lisättyä hakijoiden määrää.</p> <p>Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, voisiko viestinnän onnistuneisuutta mittaroida esimerkiksi bränditutkimuksen tai kuntabarometrin avulla.</p> <p>Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomioita siihen, voisiko yritysviestintään liittyen asettaa tavoitteita. Tarkastuslautakunta pohti, voisiko yrityspalveluiden kävijämääriä seurata muiden kävijämäärien ohella.</p>
VASTINE 5	<p>Tarkastuslautakunnalta hyviä huomioita mittariston kehittämiseksi. Rekrytointiviestintää ja #ilmiöntekijät-kampanjan vaikuttavuutta voidaan arvioida jatkossa työnantajamielikuvassa tapahtuneilla muutoksilla. Tämä edellyttää ulkopuolisen tutkimuksen laatimista. Lisäksi jatkossa voidaan mittariksi asettaa hakijoiden määrä. Samoin laajempaa kuntabrändiä voidaan käyttää viestinnän onnistuneisuuden mittarina. Viestintäohjelman päättämisen yhteydessä syksyllä 2022 päätetään, mitkä mittarit asetetaan viestinnälle (ml. Yritysviestintä).</p>

Tavoite	<p>Vuonna 2021 kunta kehittää sisäistä viestintää ja kouluttaa henkilöstöä uuden intrakanavan käyttöön sekä lanseeraa pelisäännöt sisäiselle viestinnälle.</p>
Mittari	<p>Mittarina sisäinen kysely sisäisen viestinnän suunnitelmallisuudesta ja eri viestintävälineiden järkevyydestä (lähtötaso 2020; 3,18/5).</p>
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Sisäisen viestinnän koulutus: Kunnan työntekijöille toteutettiin Kahvivartti-koulutuksia keväällä 2021. Sisäisen viestinnän pelisäännöt ja pelikirja lanseerattiin syksyllä. Uusi intrakanava otettiin ansiokkaasti käyttöön vuoden aikana. Sisäisen viestinnän kysely toteutetaan keväällä 2022.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	<p>Tavoite toteutui.</p>

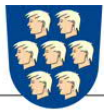

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Tavoite	Kunnan omistajaohjauksen tehostaminen: Kunnan omistajaohjauksen ja päätöksenteon tueksi laaditaan kunnalle omistajapoliittiset linjaukset -periaateasiakirja.
Mittari	Omistajapoliittisten linjausten toteuttamiseksi asetetaan merkittävälle konserniyhteisölle säännöllisesti seurattavat omistajatavoitteet.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Kunnan omistajapoliittiset linjaukset valmisteltiin vuoden 2021 aikana ja valtuusto päätti niistä 28.2.2022. Linjauksessa todetaan yhteisöittäin peruste omistukselle sekä esitetään kunnan yhteisölle asettamat pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Lisäksi yhteisölle asetetaan vuosittain talousarvion yhteydessä omistajapoliittisiin linjauksiin perustuvat vuosittaiset tavoitteet.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui.

Tavoite	Kunnan omistajaohjauksen tehostaminen: Arvioidaan konserniomistusten realisoinnin mahdollisuuksia ja luovutaan sellaisista omistuksista, joiden strateginen merkitys kunnalle on vähäinen, tai luovutaan omistuksista osittain, silloin kun se on strategisesti ja taloudellisesti perusteltua.
Mittari	Ei asetettu.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Konserniomistusten realisoinnin mahdollisuuksia kartoitetaan osana omistajapoliittisten linjausten valmistelua. Lisäksi alkuvuodesta 2021 toteutettiin konserni- ja omistusrakenteiden selvitystyön asiantuntijapalvelun kilpailutus. Selvitystyön toteuttajaksi valittiin Rahoituksen neuvontapalvelu Inspira Oy. Selvitys valmistui kesällä ja siinä on kartoitettu Nurmijärven Sähkön ja Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen toimintojen uudelleen organisoinnin mahdollisuuksia kunnan omistuksen ja yhteisöjen liiketoimintojen tehostamiseksi. Konsernin omistusrakenteiden mahdollisista muuttamista käsiteltiin päätöksenteossa alkuvuodesta 2022.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui.

Tavoite	Strategisen johtamisen kehittäminen
Mittari	Muodostetaan strategisen johtamisen toimintamalli strategisten ohjelmien ja sitovien tavoitteiden asettamisen yhdistämiseksi sekä strategian toimeenpanon seurantajärjestelmän vahvistamiseksi.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Kunnan strategista johtamisjärjestelmää kehitetään kuntastrategian päivittämistyön sekä uuden kuntastrategian jalkauttamisen yhteydessä. Tavoitteena on kehittää mm. vuositavoitteiden asettamisen prosessia, vahvistaa strategian toteutumisen seurantaa sekä edistää strategian ruohonjuuritason jalkauttamista. Strategiaseurannassa käytettävät mittarit ja seurannan yleinen sähköinen visualisointi liittyvät osaksi toiminnan ja talouden raportointijärjestelmän (Johdon dashboard) kehittämistä.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että tavoitteeseen liittyen ei ole asetettu mittaria. Määritelty mittari on tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan ennemminkin tavoite.
VASTINE 6	Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota oikeaan asiaan. Strategisen johtamisen kehittämistä on arvioitu enemmänkin konkreettisten toimenpiteiden toteutumisella kuin varsinaisella mittarilla. Uuden kuntastrategian toteuttamisessa on kehitetty mittareiden ja vuositavoitteiden laadintaa.

Tavoite	Strategisen johtamisen kehittäminen
Mittari	Yhdistetään rullaava palvelutuotannon kehittämismalli osaksi palveluiden järjestämissuunnitelmaa 2022. Tämän perusteella jatketaan palveluiden tuotteistuksen, toimitilojen ominaisuusluokittelun sekä palvelutuotannon arviointikriteerien valmistelua. Otetaan käyttöön toiminnan tuotepohjainen raportointi ja talousarvio 2022.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Vuoden 2022 palvelujen järjestämissuunnitelma vahvistettiin kunnanhallituksessa kesäkuussa. Tulosalueiden palvelutuotantokorteissa ei pysytty tässä vaiheessa hyödyntämään sähköisen tuotearkkitehtuurin tuotetietoja, sillä tuotteiden ajo sähköiseen arkkitehtuuriin on ollut palveluiden järjestämissuunnitelman valmisteluhetkellä vielä kesken. Palveluiden järjestelmäsunnitelma koostettiin kuitenkin oleellisista avaintunsluvuista, joista osa vastaa tulevan tuotearkkitehtuurin synnyttämiä tietoja. Tuotteistustyötä on viety kunnassa eteenpäin ja tarkoituksena oli saada vuoden 2023 palvelujen järjestämissuunnitelmaan tuote- ja

	suorit tiedot laskentaympäristöstä soveltuvin osin. Kunnan talouspalveluissa tapahtuneiden henkilöstömuutosten myötä tuoteympäristön käyttöönotto on viivästynyt. Käyttöönottoa lähdetään edistämään uudelleen, kun avoimet vakanssit saadaan täytettyä. Toimitilojen ominaisuusluokitteluun kerättävien tietojen kartoittaminen ja tietojen visualisoinnin hahmottelu on aloitettu vuoden 2021 keväällä ja työtä jatketaan vuonna 2022.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että tavoitteeseen liittyen ei ole asetettu mittaria. Määritelty mittari on tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan ennemminkin tavoite. Mittarina esitetty tuotepohjainen raportointi ja talousarvio koskee vasta vuotta 2022. Vuodelle 2021 ei ole määritelty mitattavaa tavoitetta.
VASTINE 7	Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota oikeaan asiaan. Strategisen johtamisen kehittämistä on arvioitu enemmänkin konkreettisten toimenpiteiden toteutumisella kuin varsinaisella mittarilla. Uuden kuntastrategian toteuttamisessa on kehitetty mittareiden ja vuositavoitteiden laadintaa.

4.3 *Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi*

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala (1 000 €)	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	5 693	0	5 693	6 299	-605	-13 %
Toimintakulut	-99 779	-1 314	-101 093	-101 330	-238	1 %
Toimintakate	-94 086	-1 314	-95 399	-95 032	368	2 %

Toimintakate alittui noin 368 000 eurolla. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 605 000 eurolla. Toimintatuottojen ylittyminen johtui suuremmista myyntituotoista sekä saaduista suuremmista tuista ja avustuksista. Toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 238 000 eurolla. Ylitys johtui suuremmista henkilöstökuluista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Sujuva arki

Tavoite	Alkuluokkatoimintaan (0.–2. luokat) osallistuvien määrän kasvattaminen
Mittari	Osallistuvien määrän nouseminen 50 %:sta 75 %:iin.

Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Lukuvuonna 2020–2021 alkuluokkatoiminnan piirissä oli noin 40 % esiopetuksen ja 1.-2. -luokkien oppilasta. Toimintaa järjestettiin 12 yksikössä: Metsäkylä, Länsikaari, Karhunkorpi, Nukari, Lukkari, Palojoki, Rajamäki, Röykkä, Syrjälä, Perttula/Uotila, Valkjärvi ja Vendlaskolan. Lukuvuoden 2021–2022 alussa alkuluokkatoiminta käynnistyi Harjulan koulussa (1 ryhmä), Klaukkalan koulussa (1 ryhmä), Lepsämän koulussa (0-2 luokat) ja Maaniitun koulussa (0.-1. luokkien). Uusien alkuluokkaryhmien myötä alkuluokkatoiminnan piirissä on lukuvuoden 2021–2022 aikana noin 64 % esiopetuksen ja 1.-2. luokkien oppilasta.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite ei toteutunut.
VASTINE 8	Alkuluokkatoimintaa toteutetaan koulusta riippuen 0–2 tai 0–1 rakenteessa. Arvioitaessa osallistuvien lasten määrää, mittarin asettamisen lähtökohtana on ollut kaikkien esiopetuksen ja 1.–2. luokkien oppilaiden osallistuminen toimintaan. Koska osassa kouluista alkuluokkatoiminnassa on vain luokat 0–1, ja kakkosluokat opetetaan omina ryhminään, tämä laskee alkuluokkatoimintaan osallistuvien määrää. Lisäksi tavoitteen toteutumista ovat hidastaneet kunnan valikoituminen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun sekä joidenkin koulujen tilahaasteet.

Tavoite	Edistetään ikäihmisten tietoisuutta kunnassa olemassa olevista heille suunnatuista hyvinvointipalveluista laatimalla palveluopas yhteistyössä vanhusneuvoston ja Keusoten kanssa.
Mittari	Oppaan tekeminen sekä paperisena että sähköisenä vuoden 2021 aikana.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Ikäihmisten palveluopas on sekä sähköisenä että paperisena versiona valmis. Opas on saatavilla mm. kunnan kirjastoissa sekä apteekeissa.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite on toteutunut. Tarkastuslautakunta pohti, olisiko sähköisen version saavutettavuusvaatimusten täyttymistä voinut avata tai tulevaisuudessa tarkistaa. Paperisen version osalta tarkastuslautakunta pohti, onko jakelu ollut riittävään laajaa ja onko opas saavuttanut ikäihmiset riittävässä määrin.
VASTINE 9	Opasta on painettu kahteen otteeseen, yhteensä 5 000 kpl. Oppaalla on ollut suuri menekki. Opasta on jaettu kohdennetusti, vanhusneuvoston avustuksella, ikäihmisten yhdistyksille ja liikuntapalveluiden tuottamisessa

	<p>ikäntyneiden ryhmäliikuntatunneilla. Opasta on ollut saa-tavissa kunnan kirjastoista, apteekeista, seurakunnan pisteistä, terveysasemalta sekä kunnantalon infopisteestä. Lisäksi opasta on jaettu erinäisissä tapahtumissa, missä liikuntapalvelut on ollut yhteistyökumppanina.</p> <p>Sähköisen version käyttöä on vaikea arvioida. Sähköinen versio on tarpeellinen mm. helpon päivitettävyyden vuoksi ja sen olemassaolosta on tiedotettu, mm. vanhusneuvoston kautta ikäihmisiä.</p>
--	---

Tavoite	Kehitetään Voimaa vanhuuteen -tyyppistä toimintaa vastaamaan eniten palveluja tarvitsevien tarpeita. Toimintaa toteutetaan 2 kuukauden jaksoissa, joka jälkeen osallistujat ohjataan heille parhaiten soveltuviin olemassa oleviin palveluihin. Toiminta on tavoitteellista sisältäen sekä alkua ja loppukartoituksen.
Mittari	Mittaria ei määritelty talousarviossa.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<ul style="list-style-type: none"> - Koronapandemian takia ohjattua toimintaa ei päästy aloittamaan keväällä 2021. Toimintojen avauduttua lyhyeksi ajaksi loppukeväästä toimintaa aloitettiin jo olemassa olevilla ryhmillä supisteuilla osallistujamäärillä. - Nurmijärven kunta valittiin mukaan Voimaa Vanhuuteen-mentorointiohjelmaan maaliskuussa 2021. Ohjelman avulla kunta pääsee kehittämään voimaa vanhuuteen -tyyppistä ikäihmisille suunnattua liikuntatoimintaa yhdessä ikäinstituutin kanssa. - Kevään aikana koottiin mentorointiohjelman koordinoimista varten poikkisektorinen työryhmä. Kesäkuuhun mennessä mukaan ohjelmaan sitoutui yhdeksän järjestöä. Loppukeväästä pidettiin ikäinstituutin johdolla aloituspalaveri, missä hahmoteltiin suuntaviivat alkavalle toiminnalle syksylle 2021. - Lokakuussa 2021 valmistui, yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, ikäntyneiden palveluiden alkukartoitus ikäinstituutille. Kartoitusta käytetään kehittämissuunnitelman pohjana. - Ensimmäinen liikuntaraati kokoontui valtuustosalissa 11.11.2021.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitteen mukaista toimintaa on toteutettu, mutta tavoitetta ei ole mitaroitu. Toimialan arvion perusteella tavoite toteutui osittain.

VASTINE 10	<p>Talousarviossa ei ole määritelty tavoitteelle mittaria. Liikuntapalvelut toteuttaa toimintakykyä ylläpitävää ja edistävää kuntosalitoimintaa, jonka kohderyhmän on vaikea osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan, liikunta vaatii soveltamista ja erityisosaamista ja jotka tarvitsevat apua kuntosalilaitteiden käytössä ja niihin menemisessä. Osallistujat valikoidaan erillisen hakemuksen ja kuntotestien perusteella. Lisäksi järjestetään erillinen kuntosaliryhmä muistikuntoutujille ja heidän omaishoitajille. Kurssien jälkeen osallistujat ohjataan heille parhaiten soveltuviin palveluihin.</p> <p>Voimaa Vanhuuteen-hankkeessa kehitetään kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyötä mm. säännöllisin erilliskoulutuksin ja yhteistyössä järjestettyjen tapahtumien muodossa.</p>
------------	---

Tavoite	Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä tehostamalla koulupoissaoloihin puuttumista.
Mittari	Pitkään poissaolevien (yli 100 tuntia lukukaudessa) oppilaiden määrä vähenee verrattuna syksy 2020 syksyyn 2021 30 %:lla.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Perusopetuksen oppilaiden poissaoloja on seurattu ja niihin puututaan Nurmijärven kunnan yhteisten periaatteiden mukaisesti. Periaatteissa kuvatut toimintamallit jakautuvat viidelle portaalle: ennaltaehkäisy, huoli herää, poissaoloja yli 30 tuntia, poissaoloja yli 50 tuntia ja poissaoloja yli 70 tuntia. Oppilaiden poissaolot on kirjattu oppilashallintojärjestelmään, jonka avulla seurataan poissaolojen oppilaskohtaista määrää sekä kokonaismäärää koko kunnan tasolla.</p> <p>Ensimmäisellä vertailujaksolla viikolla 46 tarkasteltiin perusopetuksen oppilaiden poissaoloja koko kunnassa syyslukukaudelle 2021 osalta 11.8.2021 alkaen. Seuraava tarkasteluajankohta on viikko 12 keväällä 2022, jolloin tarkastellaan myös yli 70 tunnin poissaoloja.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Toimialan arviossa ei ole avattu vertailulukuja syksyn 2020 ja 2021 osalta. Tarkastuslautakunta suosittelee, että vertailutiedot esitettäisiin, jotta tavoitteen toteutumisesta voitaisiin arvioida.
VASTINE 11	Mittari on uusi, ja vuoden 2020 tietoja ei ole saatavilla. Toiminnan mittarointia on kehitetty sitouttavan koulu yhteistyön hankkeessa (Sitko), ja ensimmäinen vertailuajankohta on marraskuussa 2022, jolloin verrataan poissaolotietoja ja niissä tapahtuneita muutoksia vastaaviin lukuihin marraskuulta 2021.

4.4 Ympäristötoimialan tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötoimiala (1 000 €)	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Toimintatuotot	34 783	7 360	42 143	40 450	1 693	4 %
Toimintakulut	-33 305	-109	-33 414	-33 295	-118	0 %
Toimintakate	1 478	7 251	8 729	7 154	1 575	18 %

Toimialan toimintakate toteutui noin 1,6 milj. euroa muutettua talousarviota huonompana. Olenkaisiin poikkeama oli omaisuuden tuottokertymän alittuminen 1,7 milj. eurolla ennusteesta. Osa ennustetuista Klaukkalan alueen omakotitalotontti- ja kerrostalokaupoista siirtyi vuodelle 2022. Omaisuuden tuotot olivat noin 5 milj. euroa alkuperäistä talousarvioita korkeammat. Toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisena. Tulosalueilla olenkaisimmat poikkeamat muutettuun käyttösuunnitelmaan nähden olivat teknisessä keskuksessa ja tilakeskuksessa. Teknisen keskuksen toimintakate oli noin 120 000 euroa muutettua talousarviota pienempi ja noin 500 000 euroa alkuperäistä talousarviota pienempi. Osavuosi- katsauksessa tulosalueen tuottoarviota vähennettiin 100 000 eurolla ja kuluja noin 470 000 eurolla. Tilakeskuksen toimintakate oli lähes muutetun talousarvion mukainen, mutta noin 950 000 euroa alkuperäistä talousarviota heikompi. Osavuosi- katsauksissa tuottoarviota vähennettiin 310 000 eurolla ja kuluarviota lisättiin noin 700 000 eurolla.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi

Tavoite	Tehostetaan kunnan alueiden hoitoa siten, että vuoden 2020 laatutaso pystytään säilyttämään pienemmillä resursseilla
Mittari	Mitataan auditoinnilla tai tyytyväisyyskyselyllä.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Valtakunnallinen yhdyskuntatekniset palvelut -kyselytutkimus vuoden 2021 osalta valmistui syksyllä, ja tulokset on saatettu tekniselle lautakunnalle tiedoksi sekä ovat luettavissa myös kunnan kotisivuilla (ml. Nurmijärven kunnan alueiden hoidon laatutaso) Laatutason osalta keskimäärin toteutunut. Resurssien käytön osalta ei toteutunut – resurssien käyttö on lisääntynyt johtuen mm. hoidettavien kohteiden ja alueiden määrän kasvusta suhteessa edelliseen vuoteen sekä erilaisista keliolosuhteista vuosina 2020 ja 2021. <ul style="list-style-type: none"> - Keskimäärin yleisten alueiden laatutasojen arvosanat (mm. kadut, kevyen liikenteen väylät, valaistus, viheralueet, liikuntapaikat ja ulkoalueet) ovat vuoden 2021 osalta pysyneet keskimäärin aikaisempien vuosien tasolla (arvosanat asettuivat välillä

	<p>2,9–4,1). Arvosanojen asteikko oli 1–5 (neutraalin arvosanan 3 alle jäävät arvot osoittavat kielteistä suhtautumista ja sen yläpuolelle asettuvat arvot myönteistä suhtautumista)</p> <p>Kunnan viher- ja muiden yleisten alueiden viherhoitotyöt käynnistyivät alkukesällä 2021 normaalivuosi huomattavasti aikaisemmin johtuen kasvukauden ennakoitua nopeammasta käynnistymisestä. Esimerkiksi tienvarsien ensiniitot saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi kesäkuun loppupuolella.</p> <p>Siistiksi-asioiden valmistelut vuoden 2021 osalta etenivät suunnitellusti ja määrärahojen puitteissa: mm. kevään siivoustalkoot toteutettiin huhti-toukokuussa koronatilanteen edellyttämällä tavalla sekä vastavasti syksyn siivoustalkoot pidettiin syys-lokakuun vaihteessa. Lisäksi siistiksi-asioista tiedotettiin kuluneen vuoden aikana ja kotisivuja ylläpidettiin (siistiksi-tietoaineisto). Lisäksi akuutteja maanteiden siistiksi-asioita käytiin läpi ELY-keskuksen kanssa.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Laatutavoitteiden osalta tavoite toteutui. Määrätavoitteiden osalta tavoite ei toteutunut.
VASTINE 12	Laatutason osalta tavoite toteutui keskimäärin yleisillä alueilla. Määrätavoitteiden ei toteutunut – resurssien käyttö vuositasona on lisääntynyt johtuen mm. hoidettavien yleisten alueiden määrän kasvusta suhteessa edelliseen vuoteen sekä erilaisista keliolosuhteista vuosina 2020 ja 2021.

Tavoite	Liikenneturvallisuuden parantaminen.
Mittari	Henkilövahinkoja aiheuttaneiden onnettomuuksien lukumäärä alhaisempi kuin edellisenä vuonna.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<p>Vuodelle 2021 liikenneturvallisuuteen varattujen määrärahojen käytöstä päätettiin liikenneturvallisuustyöryhmässä keväällä ja teknisessä lautakunnassa 6.5.2021 sekä ao. toimenpiteet toteutettiin.</p> <p>Nurmijärven kunnan onnettomuustilastoraportin mukaan liikenneonnettomuuksia oli vuonna 2020 aiempia vuosia vähemmän. Vuoden 2021 tietoja ei ole vielä saatavilla.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	<p>Tavoite toteutui.</p> <p>Toimialan arviossa ei ole avattu lukumääriä onnettomuuksista. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että käytettäisiin mittaria, jonka tulokset ovat saatavilla.</p>

	Tarkastuslautakunta pohti, voisiko turvallinen Nurmijärvi – strategisen linjauksen alla valmistella muitakin kuin liikenneturvallisuuteen liittyviä tavoitteita.
VASTINE 13	Onnettomuustilastoraportti laaditaan vuosittain yhteistyössä poliisin kanssa. Raportointitapa on valtakunnallinen ja mahdollistaa myös mm. kuntien välisen vertailun. Itse raportti sisältää lukumääräiset tiedot kunnan alueella tapahtuneista ja poliisin tietoon tulleista liikenneonnettomuuksista. Raportti tuodaan tekniselle lautakunnalle vuosittain tiedoksi ja raportti löytyy myös kunnan nettisivuilta. Jatkossa on hyvä raportoida liikenneonnettomuuksien kehitystä ja trendiä jo valmistuneiden onnettomuustilastoraporttien pohjalta viimeisiltä vuosilta, jolloin nähdään, onko kehitys ollut myönteistä vai kielteistä. Lisäksi asiantuntija-arvioinnilla olisi mahdollista täydentää arviointivuoden osalta johtopäätelmiä.

Tavoite	Jatkamme aktiivista maahankintaa sekä turvaamme monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan kilpailukykyiseen hintaan ottaen huomioon olemassa olevat palvelut.
Mittari	Ei ole asetettu.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Heinoja I asumisen asemakaava on hyväksytty valtuustossa 1/2020. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi hyväksymispäätöksestä tehdyt valitukset päätöksellään toukokuussa 2021 ja päätös on lainvoimainen. Kirkonkylän alueella on aloitettu usean täydennysrakentamiskohteen asemakaavamuutoksen laatiminen. Asumisen asemakaavoja on laadittu asemakaavoitusohjelman mukaisesti. Omakotitontteja on luovutettu 64 kpl, yhtiömuotoisia tontteja 6 kpl ja yritystontteja 4 kpl. Maahankintapäätöksiä on tehty Klaukkalan ja Kirkonkylän alueelta.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitetta ei ole mittaroitu. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että maanhankinnan määrärahaa jäi käyttämättä, mutta syytä tähän ei ole avattu.
VASTINE 14	Maanhankintaan liittyviä päätöksiä tehtiin yli 1,2 milj. euron arvosta, mutta kyseiset kaupat tapahtuivat vasta tämän vuoden puolella.

Strateginen linjaus: Sujuva arki

Tavoite	Joukkoliikenteen palauttaminen koronaviruskautta edeltävälle tasolle sekä käytön lisääminen vuoden 2019 tasosta.
Mittari	Nurmijärvi-lippuja myydään enemmän kuin vuonna 2019.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<ul style="list-style-type: none"> - Tavoite ei toteutunut kuluneen vuoden osalta. - Joukkoliikenteen käyttöä edistettiin yhteistyössä liikenneoitsijan kanssa mm. positiivisella markkinoinnilla ja lehtijutuilla. - Tekninen lautakunta päätti 6.5.2021 nuorisosarjalipun käyttöönotosta. - Katuverkon pysäkkejä parannetaan mm. Klaukkalantien jalkankulku- ja pyörätien rakentamisen yhteydessä, ja urakka on parhaillaan käynnissä. Uuden tieliikennelain mukaisten pysäkkimerkintöjen valmistelutyöt ovat käynnissä ja valmistelu- ja asennustyöt jatkuvat määrärahojen puitteissa 2-3 vuoden ajan.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite ei toteutunut.
VASTINE 15	Korona-viruksen aiheuttama poikkeuksellinen tilanne vaikuttaa edelleen joukkoliikenteen käyttöön. Joukkoliikenneasioita tuodaan tiedoksi ja käsitteilyyn tekniselle lautakunnalle säännöllisesti noin neljännesvuosittain tai tarpeen mukaan useammin.

Strateginen linjaus: Yritysten kunta

Tavoite	Riittävän ja tarkoituksenmukaisen tonttivarannon varmistaminen.
Mittari	Arvioidaan asemakaavoitusohjelman toteutumisella.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Ilvesvuori pohjoinen työpaikka-alueen asemakaava on lainvoimainen ja se on kuulutettu voimaan tulleeeksi. Ilvesvuori pohjoinen asemakaava-muutoksen laatiminen on vireillä Keskon logistiikkahankkeen mahdollistamiseksi. Uusien työpaikka-alueiden mahdollisia sijainteja koskeva selvitystyö on aloitettu. Toreeninkulman kaupan tontin asemakaava on hyväksytty maaliskuussa 2021. Viirinlaakson I:n liiketontin asemakaava on valmisteltu hyväksyttäväksi valtuustossa 1/2022. Sudentullin työpaikka-alueen alueen asemakaavoitusta on valmisteltu ja alueelta on päätetty

	<p>ostaa vanhat kiinteistöt kunnalle. Lisäksi on laadittu pienempiä asemakaavamuutoksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Asemakaavoitusohjelma toteutetaan.</p>
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	<p>Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan mittari on epätarkka. Toimialan arviossa on kuvattu kaavavalmistelu etenemistä ja todettu, että asemakaavoitusohjelma toteutetaan.</p> <p>Tarkastuslautakunta pohti, voiko tavoiteasetannassa ja mittaroinnissa määritellä, mikä on riittävä ja tarkoituksenmukainen tonttivaranto kysyntään nähden.</p>
VASTINE 16	<p>Tavoitteen asettaminen ja mittarointi riittävän ja tarkoituksenmukaisen tonttivarannon määrän osalta kysyntään nähden on haastava. Asemakaavan laatiminen ja yritysalueiksi soveltuvien maa-alueiden hankinta ovat ensisijaisia. Asemakaavoitusohjelman toteutuminen on perustelluin tapaa mitata yritystonttien riittävyden varmistamista. Asemakaavoitusohjelmassa on Sudentullin alueen asemakaavan laatiminen, joka on aloitettu selvityksien laatimisella. Lisäksi on laadittu asemakaavamuutoksia yritystonttien osalta vastaamaan yritysten tarpeita, mikä on merkittävää uusien alueiden kaavoituksen ohella. Tällaisia muutoksia ovat olleet mm. Toreeninkulma, Viirinlaakso I ja Ilvesvuori pohjoinen.</p> <p>Asemakaavoitusohjelmassa on lisäksi tavoitteena elinkeinoelämän edellyttämät asemakaavahankkeet:</p> <p>” Elinkeinoelämän tarpeisiin pyritään vastaamaan pitkän tähtäimen kaavoituksella ja tonttituotannolla, mutta usein käy niin, että jonkin kyseisen tontin kohdalla asemakaavaa tulisi räätälöidä tontista kiinnostuneen toimijan tarpeiden mukaan. Näissä tapauksissa voidaan toimijan kanssa laatia riittävän sitovat sopimukset ja aloittaa kaavatyö tämän asemakaavoitusohjelman ulkopuolisena hankkeena.”</p>

Strateginen linjaus: Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Tavoite	<p>Kunnan omistamisen tehostaminen:</p> <p>Lisätään tuloja ja karsitaan menoja kunnan tarpeettomia toimitiloja ja maaomistuksia realisoimalla. Tarvittaessa jalostetaan omistuksia realisoinnin tehostamiseksi.</p>
Mittari	<p>Ei asetettu.</p>

Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	<ul style="list-style-type: none"> - Kehitettävät kiinteistöt -luettelon kiinteistöjä on valmistettu myyntiin. Kolme kohdetta huutokaupattiin. - Kehitettävien kiinteistöjen asemakaavamuutosten laadinta on aloitettu myyntiedellytysten parantamiseksi.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutunut siltä osin, että kiinteistön myyntejä valmisteltu sekä huutokauppoja on jo toteutettu. Tavoitteeseen liittyviä mittareita ei ole määritelty.
VASTINE 17	<p>Ympäristötoimialan lautakuntatasoisissa tavoitteissa oli asetettu tavoitteeksi 3–5 asemakaavamuutosta ja 3 kohteen myynti. Kolme kohdetta myytiin, eli lautakuntatasoinen tavoite saavutettiin myynnin osalta.</p> <p>Kaavaprosessit ovat talousarviovuotta pidempiä, jolloin olennaista on kaavatyön eteneminen asemakaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavan laatiminen on prosessi, jossa saattaa prosessin kuluessa tulla esiin yllättäviä asioita, jotka sitten vaikuttavat kaavatyön etenemisaikatauluun. Asemakaavoituksen osalta aloitettiin kolmen kohteen asemakaavamuutoksen laadinta: Pratikankuja 11, Aleksis Kiven tie 27 ja NYK:n kaavamuutos, joka sisältää kolmen myytävän kohteen muodostamisen omaksi tontikseen, jotta ne voidaan myydä. Pratikankuja 11 ja Aleksis Kiven tie 27 asemakaavamuutokset ovat olleet luonnoksena nähtävillä. Lisäksi vanhan sähkölaitoksen alueen kaavamuutos on ollut luonnoksena nähtävillä. Asemakaavoituksen osalta resurssivaje on hidastanut kaavamuutosten etenemistä.</p> <p>Asemaakaavoituksessa on priorisoitu laadittavia asemakaavoja kunnan kokonaisedun kannalta asettaen mm. Ilvesvuori pohjoisen kaavamuutos etusijalle.</p>

Tavoite	Kunnan omistamisen tehostaminen: Tehostetaan tilaomaisuuden käyttöä.
Mittari	Mitataan toimitilojen tilatehokkuudella.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Korjauskohteissa tehostetaan tilakäyttöä. Nykyinen etätyötilanne aiheuttaa paljon vajaakäyttöä.

Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Toimitilojen tilatehokkuudelle ei asetettu mittaristoa taikka vertailuarvoa. Tavoitteen toteutuminen ei ilmene toimialan arviosta.
VASTINE 18	Tilatehokkuuden tavoitetasot, jotka toimivat vertailuarvoina, on esitetty toimitilo-ohjelma-asiakirjassa. Tilatehokkuudessa ei tapahtunut vuoden 2021 aikana muutoksia.

4.5 Nurmijärven veden tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Nurmijärven vesi (1 000 €)	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Liikevaihto	9 746	374	10 120	10 298	178	2 %
Liiketoiminnan muut tuotot	265		310	352	42	14 %
Materiaalit ja palvelut	-3 395	0	-3 395	-3 181	214	-6 %
Henkilöstökulut	-1 426	50	-1 376	-1 339	37	-3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 200	200	-3 000	-2 730	270	-9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-150	-51	-201	-272	-71	35 %
Liikelylijäämä	1 840	618	2 458	3 128	670	27 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-232	-55	-287	-297	-10	4 %
Tilikauden ylijäämä	1 608	563	2 171	2 831	660	30 %

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen liiketoiminnan tuotot olivat 10,65 milj. €, joka oli 2,1 % eli noin 220 000 € muutettua talousarviota parempi. Tuottojen kasvu johtui pääosin koronapoikkeusoloista, jonka seurauksena vedenkäyttö kasvoi normaaliin tasoon verrattuna ihmisten jatkaessa etätöitä, mutta pientä kasvua oli myös asennustoiminnan tuotoissa.

Talousvettä myytiin 1,82 milj. m³ eli 1,8 % enemmän kuin vuonna 2020. Talousveden käyttömaksutulot olivat 3,18 milj. € ja perusmaksut 0,81 milj. €. Jätevettä laskutettiin 2,08 milj. m³, mikä oli 1,8 % vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Jäteveden käyttömaksujen tulot olivat 4,90 milj. € ja perusmaksujen 0,90 milj. €.

Toimintakulut olivat noin 4,79 milj. €. Kuluja syntyi noin 180 000 € eli 3,6 % vähemmän kuin muutetussa talousarviossa. Materiaaleihin kului noin 7,6 % ja palveluihin noin 5,5 % muutettua talousarviota vähemmän. Henkilöstökuluihin käytettiin noin 2,7 % vähemmän.

Liikelylijäämä noin 3,13 milj. € oli 670 000 € euroa käyttösuunnitelmaa parempi. Tilikauden ylijäämä noin 2,83 milj. € puolestaan oli noin 660 000 € käyttösuunnitelmassa esitettyä parempi. Tämä johtui ennakoitua suuremmista myyntituotoista sekä arvioitua alhaisemmista toimintakuluista ja poistoista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus: Sujuva arki

Tavoite	Asiakastyytyväisyyden parantaminen.
Mittari	Asiakastyytyväisyystutkimuksen WACSI-indeksi.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Tavoite toteutui. Nurmijärven Veden asiakastyytyväisyys nousi vuoden aikana hieman. Häiriökartta pyritään saamaan nettisivuille ja virka-ajan ulkopuolinen häiriötekstipalvelu toimimaan kevään 2022 aikana. Hankinnat ja ohjelmistoasennukset asiaan liittyen on jo pääosin tehty.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutui.

Strateginen linjaus: Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Tavoite	Vesijohtoverkoston vuotovesimäärän vähentäminen.
Mittari	Aluemittausjärjestelmän uusien käytössä olevien kaivojen lukumäärä (mittausdata siirtyy raportointijärjestelmään)
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Tavoite ei toteutunut. Vesijohtoverkoston aluemittauksen seuranta- ja raportointijärjestelmää ei saatu käyttöön. Tällä hetkellä valmistellaan järjestelmän hankintaan ja laitekaivojen rakentamiseen liittyviä tarjouspyyntöjä.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite ei toteutunut. Mittarissa voisi määritellä vuotovesimäärän tavoitetason ja toimialan arviossa raportoida toteumat.
VASTINE 19	Tavoite on alun perin asetettu aluemittausjärjestelmähankkeen etene- misen seurannan näkökulmasta. Jatkossa tavoitetta ja mittaria voidaan siirtää vuotovesimäärän seurannan suuntaan, mutta tavoitetasoa ei ole mahdollista asettaa vielä vuodelle 2023. Mittaria varten tulee pohtia käy- tettävä tunnusluku ja määritettävä järkevä tavoitetaso.

Strateginen linjaus: Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

Tavoite	Henkilöstön työtyytyväisyys pysyy hyvänä.
Mittari	Henkilöstökyselyn arvosana.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Tavoite toteutui. Haastavasta korona-ajasta huolimatta Nurmijärven Vedden henkilöstön työtyytyväisyys pysyi hyvänä ja parani edellisestä vuodesta. Henkilöstökyselyn kautta esille tulevien kehittämistarpeiden toteuttaminen on ollut korona-aikana haastavaa. Vuoden 2021 kysely toteutettiin loppuvuodesta, ja tämän osalta kehittämistarpeiden läpikäynti ja toimenpiteistä sopiminen on vielä kesken.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Toimialan arvion perusteella tavoite toteutui. Mittarissa voisi avata tavoitetason ja toimialan arviossa raportoida arvosanan toteuman.
VASTINE 20	Jatkossa mittarille voidaan asettaa arvosana.

4.6 Aleksia-liikelaitoksen tavoitteiden toteutumisen arviointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Aleksia (1 000 €)	liikelaitos	TA 2021	Muutos	TA+ muutos	TP 2021	Poikkeama	Poikkeama-%
Liikevaihto		10 505	-500	10 505	10 221	-284	-3 %
Liiketoiminnan muut tuotot		211		211	534	323	60 %
Materiaalit ja palvelut		-3 786	168	-3 618	-3 735	-117	15 %
Henkilöstökulut		-5 797	-128	-5 925	-5 955	-31	0,6 %
Poistot ja arvonalentumiset		-231		-231	-144	87	-38 %
Liiketoiminnan muut kulut		-901		-953	-924	29	-3 %
Liikelylijäämä		81	-12	-12	-4	8	-67 %
Rahoitustuotot ja -kulut		0		0	2	2	100 %
Tilikauden ylijäämä		81	-12	-12	-2	6	-83 %

Muutetun talousarvion mukaan Aleksian toimintatuotot toteutui 39 409 euroa esitettyä suurempana. Kulut ylittyivät 118 320 eurolla. Poistot toteutuivat 86 771 euroa pienempänä. Liikelaitoksen tulostavoite oli muutetun talousarvion mukaan 11 630 euroa alijäämäinen ja tulos muodostui lopulta 2 121 euroa alijäämäiseksi.

Tavoite	Ruoan valmistus keskitetään Aleksian Pataan
Mittari	Henkilötyövuosien pieneneminen 7 henkilötyövuoden verran (v.2020-2023).

Tavoitetaso 2021	Mittarin tavoitetaso 2021 182,8 htv.
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Htv 181,6. Luku sisältää yhden uuden kohteen henkilöstön. Toimenpiteet: Uuden organisaation käyttöönotto vaiheittain niissä kohteissa, joissa ruoanvalmistus on siirtynyt Aleksian Pataan.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoitetaso saavutettu.

Tavoite	Yhdistelmätyö otetaan käyttöön
Mittari	Aterian hinta e / ateria, Siivouksen hinta e / m2, Tuottavuustavoite 2 % (vuodet 2020-2023)
Tavoitetaso 2021	aterian hinta 2,93 euroa per ateria siivouksen hinta 24,63 e / m2 tuottavuustavoite 2 %
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	3,14 euroa per ateria 24,34 e / m2 Tuottavuudelle määritellään tavoite myöhemmin omistajan kanssa.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Aterian hinnan osalta tavoitetasoa ei ole saavutettu. Siivouksen osalta tavoitetaso on saavutettu. Tuottavuustavoitteeseen liittyen toimiala ei ole esittänyt arviota toteutumisesta.
VASTINE 21	Ruokapalvelujen korkeampaan hintaan vaikuttivat monet eri seikat: <ul style="list-style-type: none"> • Korona-ajasta johtuen ruokapalvelujen ulkoiset myynnit toteutuivat huomattavasti budjetoitua alhaisempina • Keusoten toiminnan muutosten vuoksi myynti toteutui alhaisempina kuin talousarviossa • elintarvikekulut ylittyivät mm. hinnoissa tapahtui nousua, etäkoululaisten ruokakassit olivat kalliimpia kuin koulussa tapahtuvan ruokailu Talousjohdon kanssa käydyn keskustelun perusteella tuottavuustavoitetta ei määritelty, joten sitä ei laskettu.

Tavoite	Ruokahävikin pienentäminen
Mittari	Biojätettä mitataan ja seurataan.
Tavoitetaso 2021	Mittaus hävikkiviikolla
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	Mittaus toteutettu. Toimenpiteet: ruokahävikin vähentämiseksi on löydetty oikeat seurantakohteet, mittarit ja tehty toimenpideohjeet.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutunut. Mittarissa ei määritelty tavoitetasoa. Toimialan arviossa ei avattu mitaustuloksia.
VASTINE 22	Tavoitetasoa ei pystytty asettamaan mittarin määrittelyajankohtana. Korona vaikutti Aleksian toimintaan ja tukevaisuuden ennakointi oli mahdotonta. Mittaus tehtiin uudella sähköisellä ohjelmalla ja sen käyttöönotossa oli haasteita. Saatu tulos 471 kg on epätarkka, eikä ole vertailukelpoinen luku ja tämän vuoksi sitä ei raportoitu.

Tavoite	Työtyytyväisyys kohtuullinen
Mittari	Henkilöstökyselyn tulos 2 (asteikko 1-4) Terveysprosentti (ei sairauspoissaoloja)
Tavoitetaso 2021	Henkilöstökysely 2,5 Terveysprosentti, ei asetettu raja-arvoa
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	1. Aleksia-kysely, arvosana: 2,65 2. Kunnan yhteinen kysely, arvosana: 3,77 (asteikko 1–5) Toimenpiteet: tehdään kysely 2 kertaa vuoden aikana Terveysprosentti 20,45 % toimenpiteet: erilaiset työhyvinvointia edistävät toimet.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Henkilöstökyselyn osalta tavoitetaso ylitetty. Terveysprosentille ei ole määritelty tavoitearvoa. Henkilöstön työkykyä voisi lisäksi mitaroida sairauspoissaolopäivien määrällä/henkilö.

VASTINE 23	Talousarviota laadittaessa ei ollut tietoa v.2020 terveysprosentin toteutuksesta, jonka perusteella tavoitteen vuodelle 2021 olisi voinut määrittellä. Vuoden 2020 luku oli ns. pohjaluku. Aiemmin Aleksianssa on seurattu sairauspoissaolojen määrä. Terveysprosentin koettiin olevan positiivinen seurannan mittari.
------------	---

Tavoite	Asiakastytyväisyys kohtuullinen
Mittari	Asiakastytyväisyyskyselyn arvosana 3 (asteikko 1-5)
Toimialan arvio tavoitteen toteutumisesta	1. kysely: 4,05 2. kysely: 3,70 Toimenpiteet: asiakastytyväisyyskyselyn tekeminen eri asiakkaille.
Tarkastuslautakunnan arvio ja suositus	Tavoite toteutunut.

5 Investointien toteutuminen

Kunnan investointitaso laski edellisvuosien tasosta investointien omahankintamenon asetuksessa 27,5 milj. euroon. Vuodelta 2021 siirtyi hankkeita vuodelle 2022. Merkittäviä investointeja talonrakennushankkeiden osalta olivat NYK Mikkolan peruskorjaus (jatkuu alkuvuoden 2022), Urheilupuiston koulu ja Maaniitun koulu. Kunnallistekniikan rakentamisen nettokulut olivat 9,4 milj. euroa. Merkittäviä infrahankkeita olivat mm. Klaukkalan kehätie, Vanha-Klaukan, Heinojan ja Kylänpään alueet, Klaukkalan urheilukentän peruskorjaus ja Altian sekä Iivesvuoren pohjoisen työpaikka-alueet.

Toimintakertomuksessa on tuotu esille, että vakinaisen henkilöstön rekrytointihaasteitten takia esim. investointihankkeille on jouduttu hankkimaan valvontaa ostopalveluna. Kunnallistekniikan investointien osalta henkilöstön saatavuusongelmat voivat johtaa siihen, että suunniteltuja investointeja joudutaan siirtämään eteenpäin.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että investointien lykkäytymisen syyt analysoitaisiin ja perusteet lykkäytymiselle esitettäisiin toimintakertomuksessa.

VASTINE 24	Toimialalla henkilöstön rekrytointihaasteet ovat merkittävä riski suunniteltujen investointien läpiviemiselle hallitusti. Osin haaste on valtakunnallinen
------------	---

	<p>ja rakenteellinen - rakennusalan osaajista käydään kovaa kilpailua julkisella ja yksityisellä sektorilla, eikä osaajia riitä kaikille tahoille.</p> <p>Toimintakertomuksessa tuodaan esille investointien osalta hankkeiden mahdolliset viivästymiset ja syyt.</p>
--	---

6. Arvioinnin painopistealueisiin liittyvät ja muut havainnot

Talous ja talouden tasapainotus

Vuoden 2021 talous toteutui ennakoitua huomattavasti parempana.

Kuitenkin kunnan velkataakka on edelleen kasvanut ja investointitarpeet ovat huomattavan suuret. Korkonäkymässä on riskejä ja inflaatio on kiihtynyt. Pienelläkin koronnousulla on merkittäviä vaikutuksia kunnan talouteen.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että tuleviin investointeihin on varauduttu kirjaamalla 20 miljoonan euron investointivaraukset. Investointitarpeet ovat kuitenkin edelleen kasvussa ja myös näihin tulee varautua jatkossa.

Talouden tasapainotusta tulee jatkaa. Korkoriski ja siihen suhtautuminen tulee olla arvioituna laadukkaasti.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että strategisen linjauksen (terve talous ja linjakas päätöksenteko) alla on asetettu kovin vähän strategiseen linjaukseen liittyviä tavoitteita.

VASTINE 25	<p>Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota ehdottoman tärkeään asiaan ja varsinkin korkoriskien arviointi ja määrittely on ajankohtainen asia rajusti muuttuvassa markkinaympäristössä. Keskeinen strategista linjausta tarkemmin toteuttava ohjelma on ollut Nurmijärven kestävän kasvun NUUKA-ohjelma, josta valtuusto päätti 12.6.2019 (KVALT §50/2019) ja sitä tarkemmin toteuttava NUUKA-toimenpidesuunnitelma (KVALT §6/2021). Kestävän kasvun ohjelmassa on asetettu tarkemmat strategista linjausta koskevat taloustavoitteet, joista keskeisimpänä on lainakantarajoite. Ohjelmassa on myös esitetty muut keskeiset mittarit, joiden avulla on mahdollista arvioida kunnan talouden tasapainotilan kehitystä. Kestävän kasvun ohjelma sisältää myös erinäisiä prosessitavoitteita ja periaatelinjauksia, jotka toteuttavat strategista linjausta. Kunnan talouden tasapainon kehityk-</p>
------------	---

	sestä on pyritty viestimään laajasta, mutta monessa kohtaa strategiakytköksen esille tuominen tavoitteiden osalta olisi voinut olla vieläkin vahvempaa.
--	---

Kuntastrategian tavoitteet ja niiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa

Valtuusto on hyväksynyt uuden kuntastrategian 22.3.2022.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota tulevaan talousarviovalmisteluun ja erityisesti siihen, että tavoitteet ja mittarit kytketään tiiviisti kuntastrategiaan. Tämän myötä strategian jalkautus paranee ja strategisten tavoitteiden toteutumisen edellytykset paranevat. Tämä taas edesauttaa laadukkaampaa strategian mukaista tavoiteasetantaa ja mittarointia jatkossa.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että kunkin strategisen linjauksen alle valmisteltaisiin riittävä määrä monipuolisia mittaroituja tavoitteita, joiden toteutumisen palvelee strategisen linjauksen toteutumista.

Osana uutta kuntastrategiaa kunta on asettanut strategisia tavoitteita, jotka on johdettu kunnan strategisista tavoitteista. Tavoitteena on kuvata strategian toteutumista pitkäjänteisesti usean vuoden aikana. Mittarien avulla voidaan arvioida sitä, onko strategian toteuttamiseksi tehdyt toimenpiteet olleet vaikuttavia ja mihin strategian osa-alueisiin tulisi kiinnittää enemmän huomioita jatkossa. Mittarien tavoitetasojen asettaminen on osa kunnan strategista johtamista. Strategiset mittarit on syytä osata erottaa toiminnallista mittareista. Kunta toteuttaa strategiaa mm. sitovien tavoitteiden kautta. Nämä ovat toimenpiteitä, joilla pyritään strategiisiin päämääriin. Tämä luo seurannalle kaksi tasoa. Strategiset mittarit kuvaavat sitä, miten tavoitteet ovat toteutuneet. Erilaiset toiminnalliset tavoitteet kuvaavat sitä, mitä on tehty tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että strategisten mittarien toteuma raportoitaisiin tilinpäätöksessä. Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että strategisten mittarien ja toiminnallisten tavoitteiden yhteensovittaminen on tärkeää.

VASTINE 26	Uusi kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa keväällä 2022. Strategian hyväksymisen jälkeen on käynnistetty strategian mittarointi ja vuositavoitteiden asettaminen. Strategian mittarit ja vuositavoitteet käsitellään vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä. Strategian mittarit ja vuositavoitteet on kytketty suoraan strategian tavoitteisiin. Mittareiden toteuma raportoidaan tilinpäätöksessä.
------------	--

Viestintäasiat

Kunnan viestintä on ollut laadukasta.

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomioita siihen, että viestinnän tavoitteita ja onnistuneisuutta mittaroidaisiin vielä paremmin perustuen mm. brändikyselyihin.

VASTINE 27	Nurmijärven kunnan viestintää ja markkinointiviestintää arvioidaan ja seurataan viestintäohjelmassa kirjatulla mittareilla. Viestintäohjelma tulee päätöksentekoon syksyllä 2022, jolloin myös viestinnän ja markkinoinnin mittarit päivitetään. Voimassa olevan viestintäohjelman mittaristo koostuu kolmen eri tason mittareista: viikkomittareista, etappimittareista ja tavoitemittareista (kpi). Tavoitemittarit ovat strategisen tason mittareita (sisältää muun muassa vetovoimaisuuteen liittyvän Kuntien imago -brändikyselyn). Uuden strategian myötä tarkoituksena kehittää myös viestinnän mittaristoa ja mittariston seurantaa.
------------	--

Kunnan hankintojen järjestäminen ja hankintastrategia

Kunnan hankintastrategiaa on valmisteltu ja se on tarkoitettu julkaista kuntastrategian myötä. Hankintatoimessa on tapahtunut toimintatavan muutos ja hankinnoissa on siirrytty keskittyistä hajautettuihin hankintoihin niin, että hankintojen ohjeistus on keskitettyä mutta toteutus on toimialojen vastuulla.

Liikelaitokset

Nurmijärven Vesi

Nurmijärven kunnan väestömäärä kasvaa tasaisesti, minkä seurauksena myös Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen asiakasmäärä ja vedenkäyttö kasvavat. Vedenkäytön ennustetaan pitempänä ajanjaksona tarkasteltuna jatkavan noin 0,5 % vuosittaista kasvua. Vuonna 2021 vedenkäyttö kasvoi noin 1,8 %, mikä johtui edelleen Korona -poikkeusoloista ja näihin liittyvästä etätöiden tekemisen jatkumisesta. Nähtäväksi jää jatkuuko etätöiden teko jossain määrin myös Korona -poikkeusolojen jälkeen, jolloin vedenkäytön kasvu saattaa olla pysyvämpää.

Nurmijärven Veden tulevia investointeja ennustetaan taloussuunnittelussa 10 vuoden aikajänteellä ja tätä ennustetta käytetään asiakkailta perittävien vesimaksujen tason määrittämisessä. Taloussuunnittelussa käytetään apuna talousmallia, jonka avulla voidaan tarkastella investointien, taksamuutosten ym. liikkeenjohdollisten päätösten vaikutuksia vesiliiketoiminnan talouteen. Vesimaksujen korotuksissa on pyritty mahdollisimman tasaiseen korotukseen, jolloin korotukset kattavat osittain jo tulevia investointeja. Lähitulevaisuudessa investointitasoa nostavat merkittävästi Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaaminen ja Teillinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen. Verkostorakentamisen puolella lähitulevaisuudessa on rakennettava uusia päävesijohtoyhteyksiä kirkonkylän ja Klaukkalan sekä Teillinummen ja kirkonkylän välille sekä saneerattava merkittävä määrä vanhoja vesihuoltoverkostoja.

Nurmijärven Veden investointitaso tulee seuraavien 10 vuoden aikana olemaan niin korkea, että jo tehdyistä vesimaksukorotuksista huolimatta painetta uusien korotusten tekemiseen on edelleen.

Aleksia

Ruoan valmistuksen keskittäminen Aleksian Pataan, palvelukeittiöiden saneeraukset ja yhdistelmätyön käyttöönotto jatkuvat vielä vuoden 2022 ajan. Tuleva hyvinvointialue ei voi jatkossa ostaa ruoka- ja siivouspalveluita Aleksialta. Pelastuslaitosten siivous päättyy samanaikaisesti. Tällä on merkittävä vaikutus Aleksian toimintaan, talouteen ja henkilöstöön. Liikelaitoksen toimintaa on sopeutettava muuttuneeseen tilanteeseen. Vuoden 2020 ja 2021 alijäämää joudutaan kattamaan tulevina vuosina palvelumaksuja korottamalla.

Iivesvuoren maa-alueen jalostus ja soran myynti

Iivesvuoren osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kunta harkitsisi jatkossa, onko kunnan tarkoituksenmukaista jalostaa maa-aluetta näin pitkälle.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että uusien toimintamuotojen ja hankkeiden osalta vastuuhenkilöiden tulee varmistaa, että hankkeilla on niiden tavoitteista lähtevä asianmukainen ja riittävä kirjanpito ja että hankkeen erilliskirjanpidolla on selkeä yhteys kunnan pääkirjanpitoon.

VASTINE 28	Peruslähdekohta on, että kunta toteuttaa kaavoitettaville alueille tavanomaisen kunnallistekniikan, mutta ei erikseen esirakenna tai jalosta kaavan mukaisia tontteja ja kortteleita. Jos syystä tai toisesta ilmenee perusteltu tarve sille, että kunnan tulisi osallistua kaava-alueen esirakentamiseen tai jalostamiseen, niin tällöin asiasta tehdään kattava selvitys (ml. hallinnointi ja kirjanpito) ennen päätöksentekoa ja toimenpiteisiin ryhtymistä.
------------	---

7. Henkilöstö

Uusi henkilöstöohjelma linjaa henkilöstötyön ja johtamisen kehittämistä vuosina 2020 ja 2021. Ohjelma sai jatkoajan vuodeksi 2022, koska koronapandemian vuoksi ohjelman toteuttaminen ei ole ollut mahdollista suunnitellusti. Yhteisten arvojen ja hyvän työfiiliksen lisäksi ohjelma nostaa esille esimerkiksi positiivisen ammattitilpeyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden tärkeimpinä teemoina. Henkilöstöohjelma on nimetty Ilmiöntekijöiden käsikirjaksi.

Henkilöstömäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 1,7 %. Kunnan palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 1 778 henkilöä (v.2020 1 748). Heistä vakinaisessa työ- tai virkasuhteessa oli 74 % ja määräaikaisessa palvelusuhteessa 26 %.

Palkkakulut kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 5 %. Palkkoja maksettiin yhteensä 63,75M€ (2020: 60,91M€) ja sivukuluja 14,13M€ (v.2020: 14,93M€). Henkilöstökuluja kertyi yhteensä 78,27M€ (v.2020: 74,73M€).

Kunnan henkilöstön työterveyshuollon palvelujen kustannukset vuonna 2021 olivat 825 171 € (v. 2020: 870 650 ja v.2019: 1 002 394 €). Kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna selvästi.

Työterveyshuollon kustannukset vuosina 2019–2021.

	2019	2020	2021
Kustannukset yhteensä /hlö	578 €	498 €	464 €
Kustannukset Kela korvausluokassa I (ennalta ehkäisevä työterveyshuolto)	50,90 %	50,40 %	58,0 %
Kustannukset Kela korvausluokassa II (sairaanhoito)	49,1 %	49,5 %	39,0 %

Vuonna 2021 sairauspoissaolojen määrä henkilöä kohden oli 16,3 kalenteripäivää (v.2020: 16,0 pv). Sairauspoissaolojen määrä henkilöä kohden nousi edelliseen vuoteen nähden 0,3 kalenteripäivää.

8. Kuntakonserni

Nurmijärven kuntakonserniin kuuluu 7 tytäryhteisöä ja 5 osakkuusyhteisöä. Lisäksi kunta on mukana 6 kuntayhtymän toiminnassa. Kunnan konsernirakenteessa tai konserniyhtiöiden liikeyhteisöissä ei tapahtunut oleellisia muutoksia vuoden 2021 aikana.

Alkuvuodesta 2021 päätettiin Kiljavanrinteen Kiinteistöt Oy:n purkamisesta ja toimintojen sulauttamisesta osaksi kuntaa. Toiminnan purkamisen perusteena on ollut yhtiön omistamien maa-alueiden kehittämistyön järkevöittäminen siten, että kunta vastaa suoraan kehitystyöstä jatkossa.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kiinteistöyhtiöt

Valtuusto asetti omistamilleen kiinteistöyhtiöille toiminnalliseksi tavoitteeksi 95 %:n käyttöasteen.

Nurmijärven Sähkö -konserni

Nurmijärven Sähkö -konsernille asetetut sitovat toiminnalliset tavoitteet olivat:

- 1) Bioenergian osuus kaukolämmön tuotannosta vähintään 95 %
- 2) sähkön siirtohintataso alle valtakunnan keskiarvon,
- 3) konsernin pitkän ajan liikevoitto kestäväällä tasolla, joka mahdollistaa nykyisen tasoi-
sen osinkojen maksun kunnalle.

Rajamäen Uimahalli Oy

Uimahallille asetetut sitovat toiminnalliset tavoitteet 2021 olivat:

- 1) Henkilöstö kokee työilmapiirin hyväksi asteikolla 7–10 (1–10)
- 2) toimintatuki/asiakaskäynnit/vuosi 2,32
- 3) asiakastyytyväisyys 93 %
- 4) asiakaskäynnit 848/päivä ja 280 000 /vuosi

Nurmijärven Kodit Oy

Sitovia toiminnallisia tavoitteita ovat:

- 1) asukkaiden suositteluindeksi 10
- 2) Henkilöstön suositteluindeksi 40
- 3) Vuokrat pysyvät kohtuullisena 12,7 €/m²
- 4) Vuokrasaatavien osuus liikevaihdosta on alle 2%
- 5) Asunnot ovat haluttuja (käyttöaste 99 %)
- 6) Uusia asuntoja rakennetaan MAL-sopimuksen mukaisesti, mittarin tavoitetasoa ei ase-
tettu (v.2020 >49 kpl/vuosi)

Tarkastuslautakunnan arvio konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta

- Kiinteistö Oy Aitohelmen, Kiinteistö Oy Aleksis Kiventie 14, Kiinteistö Oy Nurmijärven Virastotalon osalta talousarviossa 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2022 asetettu 95 % käyttöastetavoite toteutui.
- Nurmijärven Sähkö -konsernin tavoitteet ovat toteutuneet. Tarkastuslautakunnan mielestä liikevoitolla olisi kuitenkin hyvä olla myös euromääräiset tavoitteet ja mittarit.
- Nurmijärven Kodit Oy:n osalta viisi kuudesta tavoitteesta toteutui. Vuokrasaatavien osuus liikevaihtoprosentista jäi alle tavoitteen.
- Rajamäen Uimahallin neljästä tavoitteesta kolmen osalta maininta, että kyseisten kohtien luvut eivät ole koronan takia keskenään vertailukelpoisia.

9. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että valtuusto velvoittaisi kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden aikana havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Tilintarkastaja esittää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Nurmijärvellä 12. päivänä toukokuuta 2022

Hannu Toikkanen

puheenjohtaja

Jukka Anttila

varapuheenjohtaja